

RAZEM DLA

REGIONU

POWIATY: NAKIELSKI, SĘPOLEŃSKI, TUCHOLSKI

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich zapraszają do udziału w konkursie!

Odpowiedz na pytanie i wygraj odtwarzacz mp4! Szczegóły na stronie www.mojregion.eu w zakładce Punkty Informacyjne.

Zachowaj to wydawnictwo, z nim masz szansę na nagrody! Aż 20 konkursów!

Więcej na stronie: www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu w zakładce „Konkursy i regulaminy”.

Autorami wykorzystanych w publikacji zdjęć są: Witold Broda/freepress.pl, Andrzej Goiński, Wojtek Szabelski/freepress.pl, Marek Dembski, Daniel Pach, Jacek Smarz, Michał Szelest. Wykorzystano również fotografie z archiwów: Kujawsko-Pomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, PCPR w Tucholi, UG w Cekcynie, UG w Gostycynie, UG w Mroczy, UG w Sadkach, UM w Tucholi, UM w Szubinie, UM w Więcborku, UMIG Kcynia, ZPHU Piotr Wutorowski, UM w Kamieniu Krajeńskim.

Zapraszamy do Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich

ul. Pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń
tel.: 56 62 18 341, 56 62 18 409   ue.konsultacje@kujawsko-pomorskie.pl

ul. M. Skłodowskiej-Curie 73, 87-100 Toruń
tel.: 56 656 10 50, 56 656 10 55, 56 656 11 00
ue.konsultacje@kujawsko-pomorskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Bydgoszczy

ul. Jagiellońska 9, 85-950 Bydgoszcz
tel.: 52 321 40 59   ue.bydgoszcz@kujawsko-pomorskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Grudziądzu

ul. Sienkiewicza 22, 86-300 Grudziądz
tel.: 56 462 45 15   ue.grudziadz@kujawsko-pomorskie.pl

Konsultanci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich:

- doradzają w zakresie możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej ze środków europejskich
- udzielają konsultacji w zakresie procedur, a także warunków i kryteriów dofinansowania projektu
- informują o wymogach formalnych rozliczania projektów
- organizują spotkania informacyjne i szkolenia
- udzielają konsultacji podczas dyżurów w urzędach gmin i miast oraz starostwach powiatowych, a także na stoiskach funduszowych podczas plenerowych imprez promocyjnych.

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz środków budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2007-2013.

Szanowni Państwo,

z przyjemnością przedstawiamy kolejny, siódmy już zeszyt adresowanego do mieszkańców Województwa Kujawsko-Pomorskiego cyklu wydawnictw dokumentujących przemiany modernizacyjne, jakie dokonały się w naszym regionie dzięki inwestycjom i przedsięwzięciom sfinansowanym z pieniędzy pomocowych Unii Europejskiej na lata 2007-2013. Prezentujemy dorobek inwestycyjny kończącej się siedmiolatki, by uzmysłowić wszystkim zakres i skalę zrealizowanych projektów. Moment jest jak najbardziej właściwy. Rok 2013 jest bowiem ostatnim w kończącej się perspektywie finansowej, a samorząd województwa prowadzi już zaawansowane prace nad określeniem kierunków rozwoju naszego regionu w oparciu o nowy budżet UE na lata 2014-2020.

Powiaty nakielski, sępoleński i tucholski dobrze wykorzystują szansę związaną ze strumieniem europejskich środków. Także ta część regionu staje się coraz lepszym miejscem do życia i do robienia interesów. Jednym z kluczowych w tym kontekście zagadnień wydaje się skomunikowanie rejonu zarówno z głównymi ośrodkami województwa, jak i siecią dróg krajowych. Dlatego cieszymy się z zakończonych już inwestycji na drogach wojewódzkich 241, 246 i 247, a także z zaawansowanej budowy obwodnicy Mroczy i startującej budowy obwodnicy Nakła. Drogowe obejścia miast to w dzisiejszych czasach konieczność. Jestem przekonany, że swojego doczeka się także Tuchola, dla której stosowne opracowanie na ten temat przygotowuje obecnie marszałkowski Zarząd Dróg Wojewódzkich.

Kluczem drugim jest tworzenie dobrego klimatu dla przedsiębiorczości. Także w tym przypadku troska samorządu województwa przekłada się na strumień wsparcia finansowego, który kierujemy przede wszystkim do małych i średnich firm, także tych niewielkich, rodzinnych i tych, które zarabiają na turystyce. Celem są dla nas miejsca pracy i godny poziom życia dla wszystkich. Warto podkreślić, że przedsiębiorcy Państwa rejonu otrzymali ponad 25 milionów złotych w postaci bezzwrotnych dotacji inwestycyjnych.

O potencjale tej części naszego województwa stanowi w dużej mierze turystyka. Dlatego znaczne subwencje wojewódzkie kierujemy tu na rozwój i poszerzenie oferty turystycznej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i ochronę walorów przyrodniczych. Stąd środki na takie przedsięwzięcia jak molo z amfiteatrem i przystań oraz Krajna Arena w Sępólnie Krajeńskim, marina na Noteci i basen pływakowy w Nakle, program rozwijający infrastrukturę turystyczną Borów Tucholskich i hala sportowa w Tucholi, tworzenie wiosek tematycznych, które są nie tylko atrakcyjną ofertą turystyczną, ale też skuteczną formą promocji regionalnego dziedzictwa. Stąd także nasze aktywne starania na rzecz rewitalizacji międzynarodowej drogi wodnej E-70.

Warto zdać sobie sprawę, że na rzecz rozwoju i modernizacji tej części regionu udało nam się wspólnie uczynić bardzo dużo, choć uznać też należy, że sporo zostało jeszcze do zrobienia. Sukces nie byłby możliwy bez zaangażowania wielu środowisk. Za to zaangażowanie wszystkim Państwu – samorządowcom, środowiskom biznesowym, środowiskom skupionym wokół organizacji pozarządowych, wszystkim aktywnym społecznie i publicznie mieszkańcom powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego – serdecznie dziękuję.

Październik 2013

Piotr Całbecki
Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Ponad 12 milionów złotych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego przeznaczono na realizację projektu „Bory Tucholskie – w labiryntach natury”, którego celem była rozbudowa infrastruktury turystycznej. Liderem projektu był powiat tucholski, zaś w jego realizację włączyły się gminy: Ceckyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo, Śliwice i Tuchola. Dzięki przedsięwzięciu na terenie całego powiatu zbudowano bądź zmodernizowano istniejące atrakcje turystyczne, obiekty wypoczynkowo i sanitarne, a także zakupiono nowy sprzęt wodny. Udało się zagospodarować stacje wodne nad Brdą w Pile (gmina Gostycyn), Fojutowie i Rudzkim Moście (gmina Tuchola), przygotowano też pola biwakowe oraz utworzono ścieżki pieszo-rowerowe, powstało Centrum Turystyczno-Kulturalne w Śliwicach z odnowionym amfiteatrem.

Dużą atrakcją turystyczną są coraz bardziej popularne wioski tematyczne. Jedną z tego typu inicjatyw jest powstała w miejscowości Piła (gmina Gostycyn) Wioska Górnicza. Dzięki dotacji z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki udało się zbudować m.in. ścieżkę dydaktyczną z interaktywnymi tablicami dotyczącymi historii wydobywania węgla brunatnego w Borach Tucholskich na przelomie XIX i XX wieku oraz walorów przyrodniczych tej części regionu.

– Dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich pomogło w przygotowaniu projektu „Historia naturalna”, który składał się z badań archeologicznych i rekonstrukcji obiektów. Udało się także utworzyć i oznakować ścieżkę dydaktyczną. Sfinansowaliśmy też opracowanie naukowe „Najciekawsze epizody Drugiej Wojny Światowej w Borach Tucholskich”
Wojciech Weyna, prezes Stowarzyszenia Mieszkańców Piły nad Brdą „Buko”

Na budowę **przystani wodnej na Noteci** powiat nakielski otrzymał dotację w wysokości 5,5 miliona złotych z RPO WK-P. Zbudowano nowoczesny basen portowy, infrastrukturę do cumowania jachtów i punkt informacyjny oraz wypożyczalnię sprzętu wodnego. Budowa przystani jest związana z rewitalizacją międzynarodowej drogi wodnej E70 z Antwerpii do Kłajpedy. Województwo kujawsko-pomorskie, wraz z czterema innymi regionami Polski północnej i zachodniej, uczestniczy w tym projekcie.

Dzięki dotacji z RPO WK-P w Sępólnie Krajeńskim wybudowano **moło spacerowe** z amfiteatrem. Więcej na stronie 7.

KONKURS: Uwaga! Organizujemy objazdy studyjne, podczas których zaprezentujemy inwestycje unijne realizowane lub zrealizowane na terenie powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego dzięki środkom z RPO WK-P. Zapisy 8 i 15 października w godzinach 10-14 pod numerem telefonu 52 375 75 00. Decyduje kolejność zgłoszeń. Wycieczki odbędą się 19 i 26 października. Każda grupa może liczyć 20 osób. Na wycieczkę należy wziąć ze sobą egzemplarz tego wydawnictwa. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

180 tysięcy złotych wsparcia z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich we wsi Wielki Mędromierz (gmina Gostycyn) skierowano na powstanie Miodowej Wioski, której największą atrakcją są apiinhalatory – inhalatory znajdujące się w drewnianym pawilonie, które umożliwiają oddychanie powietrzem przefiltrowanym przez pszczoły. W Adamkowie (gmina Kęsowo) powstała także Ptasia Wioska.

W miejscowości Jabłonka (gmina Śliwice) dzięki wsparciu Urzędu Marszałkowskiego powstała wioska **Jabłkowa Kraina**, w której ciągle żywe są tradycje uprawy jabłek. Wśród wielu atrakcji, jakie przygotowano dla turystów znalazły się m.in. pogadanki, warsztaty i degustacja tradycyjnych napojów i potraw przygotowywanych z jabłek tradycyjnych odmian.

TVP BYDGOSZCZ

REWITALIZACJA I ODNOWA MIAST I WSI

Środki finansowe z Unii Europejskiej, którymi dysponują samorządowe władze województwa odmieniają oblicze kujawsko-pomorskich miast, miasteczek i wsi. Dzięki zaangażowaniu samorządów i społeczności lokalnych ożywił się wiele zaniedbanych obiektów, ulic, placów i całych dzielnic. Nasza przestrzeń publiczna jest dziś bardziej przyjazna mieszkańcom.

KONKURS: Dla pierwszych dziesięciu osób, które 10 października między godziną 11 a 12 zadzwonią pod numer 56 62 18 344 przygotowaliśmy atrakcyjne gadzety związane ze zrealizowanym przez Urząd Marszałkowski projektem przygotowującym do przebudowy dworca kolejowego w Tucholi. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

K

NAKŁO NAD NOTECIĄ

W Nakle nad Notecią prawie 4 miliony złotych rozdysponowane przez Urząd Marszałkowski w ramach naszego RPO trafiły na rewitalizację obszarów położonych w pobliżu osiedla Kazimierza Wielkiego.

W Parku im. Jana III Sobieskiego powstały alejki, place i ścieżki edukacyjne, zainstalowano oświetlenie i małą architekturę. Pojawił się również plac do ćwiczeń z urządzeniami fitness, nowy plac zabaw dla dzieci oraz fontanna i parking. Rozbudowano zaplecze stadionu, a boisko treningowe zyskało sztuczną murawę.

TUCHOLA

Dzięki wsparciu w ramach Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wypiękniła tucholska Starówka. Na rewitalizację placu Wolności, w ramach której ułożono nową nawierzchnię rynku, uporządkowano zieleń oraz odnowiono małą architekturę, trafiły ponad 3 miliony złotych dofinansowania z Unii Europejskiej. Pojawiła się też nowa fontanna oraz restauracja. Urząd Marszałkowski zrealizował projekt Inter Regio Rail. Umożliwiło to władzom Tucholi rozpoczęcie przygotowań do rewitalizacji dworca kolejowego, która zakłada wyeksponowanie zabytkowego budynku stacji i utworzenie otwartej przestrzeni publicznej, przyjaznej dla mieszkańców i podróżnych.

Tygodnik
Tucholski

SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE

Z myślą o mieszkańcach i turystach odwiedzających Sępólno Krajeńskie nad jeziorem powstało atrakcyjne **moło spacerowe** z funkcją przystani żeglarskiej, a tuż obok wybudowano amfiteatr dla 200 widzów i letnią kawiarnię. Inwestycja, będąca częścią większego projektu dotyczącego rozwoju turystyki, rekreacji i sportu na terenie Pojezierza Krajeńskiego, została wpisana na listę projektów kluczowych czyli najważniejszych dla rozwoju naszego regionu.

W ramach projektu rewitalizacji władze Sępólno Krajeńskiego zaadaptowały dawny budynek szkoły na **Centrum Aktywności Społecznej** – siedzibę organizacji pozarządowych, a także informacji turystycznej oraz ogólnodostępnej sali komputerowej. Na realizację tej inwestycji trafiło 2,1 miliona złotych w ramach naszego RPO. Kolejne dotacje umożliwiły termomodernizację **Centrum Kultury i Sztuki** oraz **Biblioteki Publicznej**, w której dzięki dofinansowaniu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich powstało Multimedialne Centrum Informacji.

K

KONKURS: Która edycja festiwalu „Muzyka w świetle księżyca” odbyła się w Pałacu Lubostroń (powiat żniński) w 2012 roku? Aby zwyciężyć w konkursie należy między 1 a 9 października 2013 roku wysłać SMS pod numer 7148, w treści wpisując: RCH. Prawidłowa odpowiedź na pytanie konkursowe. Imię i nazwisko. Spośród nadesłanych smsów wylosowanych zostanie 5 osób, które zaprosimy, wraz z osobami towarzyszącymi, na koncert do Pałacu Lubostroń. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

– Jestem bardzo zadowolona z tego, jak Sępólno zmienia się dzięki inwestycjom realizowanym z dotacji Urzędu Marszałkowskiego. To ogromna szansa dla naszego miasta na rozwój – już w tej chwili, szczególnie latem, przyjeżdżają do nas turyści i są zachwyceni przede wszystkim moło, chociaż i przestrzeń starego miasta bardzo im się podoba.

Maria Teuss, mieszkanka Sępólno Krajeńskiego

REWITALIZACJA I ODNOWA MIAST I WSI

SZUBIN

Dzielone przez Urząd Marszałkowski środki na rewitalizację umożliwiły przebudowę szubińskiego Rynku wraz z przyległymi ulicami. Prace objęły wymianę nawierzchni placu i jezdni oraz budowę parkingu i kanalizacji. Razem z małą architekturą pojawiła się rzeźba nawiązująca do historii miasta oraz fontanna. Wsparcie na realizację tej inwestycji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego to 2,1 miliona złotych. Kolejne pół miliona złotych trafiło na realizację pierwszego etapu budowy ulic Klonowej, Brzozowej i Modrzewiowej.

WIĘCBORK

W Więcborku trwa rewitalizacja rynku miejskiego, części ciągu spacerowego oraz terenów zielonych placu Jana Pawła II. Inwestycja obejmuje ułożenie nowej nawierzchni i zagospodarowanie zieleni, montaż nowych ławek i latarni oraz iluminacji świetlnej kościoła. Pojawi się także podświetlana fontanna. Dofinansowanie Urzędu Marszałkowskiego na realizację inwestycji w ramach naszego RPO to 1,3 miliona złotych. Władze miasta otrzymały także wsparcie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na budowę placu zabaw oraz remont targowiska.

KONKURS: Przygotuj program wycieczki po inwestycjach zrealizowanych dzięki RPO WK-P na terenie powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego (program zwiedzania + zdjęcia, premiowane będą elementy graficzne). Plan objazdu wyślij do 23 października na adres e-mail reklama.bydgoszcz@tvp.pl lub pocztą tradycyjną Biuro Promocji i Reklamy TVP Bydgoszcz, ul. Kujawska 7, 85-031 Bydgoszcz. Autor najlepszego pomysłu pojedzie z osobą towarzyszącą do sanatorium „Przy Tężni” w Inowrocławiu. Sanatorium „Przy Tężni” jest fundatorem nagrody.

Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

TVP BYDGOSZCZ

Wsparcie finansowe Urzędu Marszałkowskiego trafia też na ożywienie przestrzeni publicznej w mniejszych miastach i najmniejszych miejscowościach regionu. To środki na budowę i modernizację ważnych dla lokalnych społeczności świetlic wiejskich, ośrodków kultury, bibliotek, ścieżek rowerowych i obiektów sportowych. Tylko w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na realizację ponad 220 przedsięwzięć w powiatach naklejskim, sępoleńskim i tucholskim trafiło ponad 26 milionów złotych.

Lista wszystkich dotacji na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

W ramach uruchomionego przez marszałkowską administrację specjalnego funduszu dla miast do 5 tysięcy mieszkańców władze **Mroczy** zrealizowały pierwszy etap przebudowy ulicy Czereśniowej. Z tego wsparcia skorzystali również mieszkańcy Kcyni, w której przebudowane zostały ulice Ogrodowa i Libelta.

W gminie Sępólno Krajeńskie ponad 150 tysięcy złotych dotacji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich trafiło na remont i wyposażenie Wiejskiego Ośrodka Kultury w **Wałdowie**. W tej samej gminie środki z PROW umożliwiły również zakup między innymi wyposażenia kina plenerowego oraz innego sprzętu dla Wiejskiego Ośrodka Kultury w Lutowie.

KONKURS: Przygotuj plakat pod tytułem „Najpiękniejsze miejsce mojego powiatu dzięki środkom RPO WK-P”. Prześlij go do 30 października na adres Biuro Promocji i Reklamy TVP Bydgoszcz, ul Kujawska 7, 85-031 Bydgoszcz z dopiskiem „Najpiękniejsze miejsca mojego powiatu”. Autorzy trzech najlepszych prac otrzymają wejściówki na Plus Camerimage 2013. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

TVP BYDGOSZCZ

– Udało się nam przeprowadzić termomodernizację obiektu. Odnowiliśmy salę widowiskową i zaplecze kuchenne. Z tego obiektu korzystają wszyscy mieszkańcy wsi, nie tylko dzieci. Przy ośrodku kultury działają rada sołecka i koło gospodyń wiejskich. Była to bardzo potrzebna inwestycja.

Bożena Mania, kierownik Wiejskiego Ośrodka Kultury w Wałdowie

Świetlica wiejska w Kamienicy w gminie **Gostycyn** wyremontowana dzięki wsparciu w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Władze gminy otrzymały wsparcie z PROW także na remonty i wyposażenie świetlic w Gostycynie, Małej Kloni, Wielkiej Kloni, Bągienicy, Pruszczu, Łyskowie, Przyrowie i Wielkim Mędromierzu.

REWITALIZACJA I ODNOWA MIAST I WSI

Krajowy Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
nr WSR 2007-2013

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Dzięki ponad 460 tysiącom złotych dotacji z PROW, Caritas Diecezji Bydgoskiej zagospodarował teren parku patacowego w **Olszewce** w gminie Nakło nad Notecią. Powstały między innymi alejki parkowe i droga dojazdowa do dworu, zagospodarowano zieleń, pojawiła się mała architektura i place zabaw dla najmłodszych.

Świetlica w **Wysokiej** w gminie Cekcyn wybudowana dzięki ponad 320 tysiącom złotych wsparcia z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W ramach inwestycji powstał też plac zabaw dla najmłodszych.

Siłownia plenerowa w **Żalnie** w gminie Kęsowo wybudowana dzięki 20 tysiącom złotych dotacji z PROW przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Sołectwa Żalno.

– Siłownia na świeżym powietrzu to rewelacja! Dzięki środkom z Urzędu Marszałkowskiego mamy w Żalnie możliwość, aby zadbać o swoją kondycję fizyczną. A ruch to zdrowie! Kto się rusza, ten będzie dłużej żył!
Grzegorz Woźny, mieszkaniec gminy Kęsowo

Środki z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wspierają także działalność Stowarzyszenia Mieszkańców i Miłośników Piły nad Brdą „BUKO” w gminie **Gostycyn**, które prowadzi utworzoną z myślą o turystach Górnicyą Wioskę wykorzystującą unikatowy temat jedynej podziemnej kopalni węgla brunatnego w Polsce północnej.

Plac zabaw w **Rościminie** w gminie Mrocza. Dzięki wsparciu w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich podobne obiekty na terenie gminy powstały w Białowieży, Konstantowie, Krukówku, Kosowie, Izabeli, Modrakowie i Matyldzinie.

– Środki Fundacji Wspomagania Wsi przeznaczyliśmy na posadzenie drzew owocowych i krzewów ozdobnych. Dofinansowaliśmy także półkolonie zorganizowane w ramach projektu „Pożyteczne wakacje”. Poza tym wspieramy rozwój utworzonej kilka lat wcześniej wioski tematycznej Jabłkowa Kraina.

Ewa Łobocka, sołtys wsi Jabłonka

KONKURS: Wymyśl hasło promujące twój powiat. Autor najlepszego otrzyma zaproszenie na dwudniowy pobyt w Zajeździe Fojutowo. Hasło prześlij na adres e-mail redakcja@nakielskiczas.pl lub pocztą tradycyjną ul. Bydgoska 20, 89-100 Nakło nad Notecią do 17 października. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Budowa budynku na potrzeby boiska sportowego w **Sadkach**. Na realizację tej inwestycji trafiło ponad 470 tysięcy złotych dotacji z PROW.

Zajazd Fojutowo

Część wsparcia rozdysponowaliśmy za pośrednictwem lokalnych grup działania (LGD):

- LGD „Bory Tucholskie”,
- Stowarzyszenie „Nasza Krajna”,
- Fundacja „Partnerstwo dla Krajny i Pałuk”.

Unia Europejska
Europejski
Fundusz Rybacki

Na kujawsko-pomorską wieś trafiają też środki z Programu Operacyjnego Ryby. Samorząd województwa za pośrednictwem lokalnych grup rybackich wspiera w ten sposób inwestycje przedsiębiorstw, przedsięwzięcia infrastrukturalne i ochronę środowiska. Z tych środków korzystają między innymi mieszkańcy gmin Śliwice, Cekcyn, Lubiewo i Gostycyn w powiecie tucholskim, Kamień Krajeński i Więcbork w powiecie sępoleńskim oraz Sadki, Mrocza, Nakło nad Notecią i Szubin w powiecie nakielskim. Lista wszystkich inwestycji jest dostępna na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Europejski Fundusz Rybny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
2007-2013

„Europejski Fundusz Rybny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Instytucja odpowiedzialna za treść materiału: Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

INFRASTRUKTURA

PALUKI
TYGODNIK LOKALNY

K

CUZDROWISKO
CIECHOCINEK

KONKURS: Stwórz mapę atrakcji powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego zawierającą inwestycje realizowane w ramach RPO WK-P (graficzną, rysunkową, z legendą) i prześlij ją do 28 października na adres e-mail redakcja@paluki.tygodnik.pl lub adres pocztowy 88-400 Żnin, u. Sądowa 4. Autor najlepszej pracy otrzyma w nagrodę dwudniowy pobyt w sanatorium w Ciechocinku. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Modernizacja ponad 23 kilometrów drogi wojewódzkiej numer 241 na odcinku Kcynia – Nakło – Sępólno Krajeńskie to jedna z kluczowych inwestycji drogowych dla województwa kujawsko-pomorskiego. Jej całkowita wartość to ponad 65 milionów złotych, z czego 47,5 miliona pochodziło z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dzięki nowoczesnej drodze mieszkańcy powiatów: nakielskiego i sępoleńskiego mogą bezpiecznie dojechać do wjazdu na autostradę A1 w Grudziądzu. Przeprowadzony remont wpłynął nie tylko na komfort jazdy, udało się również poprawić geometrię skrzyżowań. Przebudowano i wymieniono istniejące przepusty i rozebrano most na rzece Rokitka, w miejsce którego w miejscowości Kosowo powstał przepust drogowy.

Samorząd województwa sfinansował modernizację fragmentu drogi wojewódzkiej numer 247 łączącej Szubin z Kcynią, której koszt wyniósł ponad 35 milionów złotych. Przebudowano 15 km jezdni łączącej oba miasta. Udało się także poszerzyć i utwardzić pobocza, zbudować zatoczki autobusowe i nowe chodniki dla pieszych. Modernizacja znacznie usprawniła komunikację z drogą ekspresową S5.

42 miliony złotych kosztowała modernizacja prawie 29-kilometrowego odcinka drogi wojewódzkiej numer 246 na odcinkach z Szubina do Nakła nad Notecią oraz z Łabiszyna do Szubina.

W lipcu 2013 roku rozpoczęto budowę obwodnicy **Nakła nad Notecią**. Całkowita wartość inwestycji to 52 miliony złotych. Ze środków naszego RPO WK-P przekazano na ten cel 26 milionów.

Trwa także budowa obwodnicy Mroczy (powiat nakielski), która przetnie drogę wojewódzką 243. W ramach inwestycji powstaną trzy nowoczesne ronda oraz ścieżki rowerowe. Wartość projektu to prawie 16,7 miliona złotych, z czego 8,3 miliona pochodzi ze środków RPO WK-P.

Prawie 5 milionów złotych dotacji przyznano na remont ulic w Bystawiu (gmina Lubiewo). Przebudowa ulic Nowowiejskiej, Pejsa i części ulicy Kwiatowej to nie tylko budowa ponad 700 metrów utwardzonej nawierzchni, ale też wykonanie zjazdów i chodników oraz terenów zielonych. Projekt objął także budowę kanalizacji deszczowej.

KONKURS: Wymień przynajmniej trzech artystów, którym poświęcone były poprzednie edycje festiwalu „Pejzaż bez Ciebie”. Dla pierwszych pięciu osób, które 16 października o godzinie 12 zadzwonią pod numer 56 62 18 344 i poprawnie odpowiedzą na pytanie konkursowe, mamy podwójne zaproszenia na tegoroczny koncert. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Warto podkreślić, że dzięki środkom pozostającym w dyspozycji samorządu województwa inwestycje drogowe na swoim terenie mogą prowadzić też lokalne samorządy. Z puli naszego Regionalnego Programu Operacyjnego korzystają lub skorzystały już: gmina Kamień Krajeński (na przebudowę drogi Duża Cerkwica-Obkas), gmina Kcynia (na przebudowę drogi Żurawia-Miastkowice), gmina Kęsowo (na przebudowę dróg Żalno-Tuchówka, Wieszczyce-Kęsowo), gmina Lubiewo (na przebudowę drogi Iwiec-Welpin), gmina Mrocza (na przebudowę drogi Mrocza-Wiele), Nakło (na modernizację ulicy Leśnej w Paterku), gmina Sośno (na przebudowę dróg Sośno-Wąwelnio, Sośno-Wierzchucin Królewski), gmina Szubin (na przebudowę dróg Godzimirz-Kołaczkowo, Zalesie-Królikowo), gmina Śliwice (na przebudowę drogi w Zielonym Dole), gmina Tuchola (na modernizację dróg w Raciążu), gmina Więcbork (na przebudowę drogi Jastrzębiec-Płosków).

Standardy w powiatowych szpitalach

Wielki w ostatnim czasie strumień środków na inwestycje związane z podnoszeniem standardów w publicznej opiece medycznej trafia nie tylko do najważniejszych szpitali w regionie, ale też do lecznic powiatowych. Zależy nam, by także w lokalnych placówkach leczenie odbywało się w przyzwoitych, europejskich warunkach.

25 milionów złotych kosztowały finansowane z RPO WK-P inwestycje Szpitala Tucholskiego, na które złożyły się rozbudowa i modernizacja oraz ocieplenie budynków leczniczych, a także zakupy sprzętu do diagnostyki obrazowej i na potrzeby bloku operacyjnego, oddziałów intensywnej terapii, położniczo-norodkowego i wewnętrzznego oraz izby przyjęć. Szpital ma nowy trzykondygnacyjny pawilon, w którym znalazły miejsce oddziały łóżkowe oraz blok operacyjny i poradnie specjalistyczne.

PAŁUKI
TYGODNIK LOKALNY

KONKURS: Jak nazywa się najważniejsze wydarzenie festiwalowe organizowane przez Operę Nova w Bydgoszczy? Dla dwóch pierwszych osób, które 11 października o godzinie 11 zadzwonią pod numer 52 30 209 28 i prawidłowo odpowiedzą na pytanie konkursowe mamy zaproszenia do opery. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

K

OPERA NOVA
w Bydgoszczy

Wśród zakupionego sprzętu są między innymi tomograf komputerowy, aparaty rentgenowskie i USG, zestaw do operacji metodą laparoskopową, aparat do znieczulenia, stoły i lampy operacyjne, aparat do kriochirurgii, pompy infuzyjne, respiratory i monitory intensywnego dozoru, łóżka porodowe i aparaty do monitorowania akcji serca płodu.

Inwestycje związane z modernizacją i doposażeniem finiszują także w lecznicach w Nakle i Szubinie, należących do sieci Nowy Szpital. Łączna wartość dofinansowania to 3 miliony złotych.

Zakończono już modernizację bloków operacyjnych oraz zakupiono sprzęt i aparaturę medyczną na potrzeby chirurgii. Wśród nowych nabytków są między innymi laparaskopy operacyjny i ginekologiczny, aparaty do znieczulenia, stoły operacyjne, agregaty klimatyzacyjne, zestawy monitorujące do intensywnego nadzoru, aparatura rentgenowska oraz dwa zestawy endoskopowe (wideogastroskop z wideokolonoskopem).

KONKURS: Zrób zdjęcie najważniejszej, twoim zdaniem, inwestycji zrealizowanej w ramach RPO WK-P na terenie powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego. Fotografię wraz z uzasadnieniem, dlaczego jest ona wyjątkowa, wyślij na adres e-mail krajenska@gazeta.pl lub na adres pocztowy redakcji, ul Kościuszki 15, 89-400 Sępólno Krajeńskie do 21 października. Autor najlepszej pracy pojedzie wraz z osobą towarzyszącą do Londynu (nagroda obejmuje bilet w dwie strony dla dwóch osób). Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Krajenskie
niezależnie

Jeszcze w tym roku zakończą się prace modernizacyjne segmentu rehabilitacyjnego w placówce w Szubinie, których uzupełnieniem są zakupy specjalistycznej aparatury na potrzeby terapii usprawniającej (na liście zakupów znalazły się między innymi aparaty do hydroterapii, masażu uciskowego, ciepłolecznictwa, elektroterapii i leczenia polem magnetycznym), oraz prace nad zintegrowanym systemem informatycznym, obejmującym między innymi e-rejestrację i elektroniczną kartę pacjenta dla lecznic Nowego Szpitala.

– Zakończyliśmy projekt unijny w zakresie przeszkolenia personelu medycznego w dziedzinie komunikacji z pacjentem. Środki z Urzędu Marszałkowskiego pomogły też w sfinansowaniu kompleksowego remontu bloków operacyjnych w Szubinie i Nakle nad Notecią. Zakupiliśmy również specjalistyczny sprzęt medyczny.
Karolina Welka, Prezes Zarządu Grupy Nowy Szpital w Nakle i Szubinie

DZIEJE SIĘ

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Projekt
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Piękno Borów Tucholskich, szlaki turystyczne powiatu nakielskiego i nowo wybudowane moło z kawiarnią i amfiteatrem w Sępólnie Krajejskim przyciągają do powiatów nakielskiego, tucholskiego i sępoleńskiego wielu turystów. Warto odwiedzić te tereny nie tylko ze względu na ich walory przyrodnicze, ale również dla organizowanych tam atrakcyjnych imprez: festynów, pikników i koncertów.

Jednym z największych wydarzeń organizowanych w naszym regionie są **Dni Borów Tucholskich**, które w tym roku odbyły się już po raz 53. Impreza prezentuje bogatą kulturę i tradycje ziem nieodłącznie związanych z jednym z największych kompleksów leśnych w Polsce. Przez ponad dwa tygodnie w Tucholi i okolicach odbywa się kilkadziesiąt imprez: festiwali, koncertów, jarmarków, zawodów sportowych i innych. Wiele z nich jest okazją do poznania bogatej fauny i flory Borów Tucholskich oraz pracy ludzi związanych z lasem: leśnika czy drwala.

KONKURS: Która, jubileuszowa, edycja Festiwalu Teatrów Lalek odbędzie się w tym roku w Bajcu Pomorskim w Toruniu? Dla dwóch pierwszych osób, które 2 października o godzinie 13 zadzwonią pod numer 52 386 00 94 mamy wejściówki na tegoroczny festiwal. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

GAZETA REGIONALNA
POWIAT

K

TEATR
BAJ POMORSKI

Wybudowane w okresie międzywojennym zabytkowe budynki stacji kolejowej w Pruszczu w powiecie tucholskim od kilku lat goszczą miłośników kolei podczas festynu kolejarskiego „Zapomniana stacja”. Goście mogą dotrzeć na festyn specjalnym pociągiem, czekają tam na nich wystawy fotografii, zabytkowych pojazdów szynowych, pokazy, występy, zabawy i konkursy. Wydarzenie współfinansuje kujawsko-pomorski Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich.

W zabytkowych obiektach w powiatach tucholskim, nakielskim i sępoleńskim, odrestaurowanych dzięki środkom z budżetu województwa i Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, odbyły się **koncerty muzyki klasycznej**. Organizowane od 2010 roku przez Urząd Marszałkowski wydarzenie to forma promocji projektu „Dziedzictwo kulturowe województwa kujawsko-pomorskiego – wsparcie opieki nad zabytkami”. Koncerty były okazją do zaprezentowania odnowionych zabytków, a także do wyekspozowania walorów akustycznych rewitalizowanych obiektów.

Od trzech lat co roku ulicami Cękcyzna przechodzi kolorowa parada cyrkowa. Idące w barwnym korowodzie dzieci z grupy cyrkowej „Tuptusie” prezentują widzom swoje umiejętności żonglerskie, akrobatyczne i taneczne. Ich występom towarzyszy wiele dodatkowych atrakcji dla najmłodszych: pokazy, konkursy, malowanie twarzy i puszczanie ogromnych baniek mydlanych.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Tu powstają miejsca pracy

Na wsparcie przedsiębiorczości przeznaczamy co czwartą złotówkę z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013, czyli blisko 250 milionów złotych. Środki te to dotacje, pożyczki i poręczenia dla firm, ale także pieniądze na tworzenie warunków dla inwestowania i rozwoju biznesu.

Wśród beneficjentów bezzwrotnej pomocy z RPO WK-P są przedsiębiorstwa z powiatu nakielskiego:

Szkoła Języków Obcych Language Point Alicja Kurasz; Auto-Błysk Myjnia Samochodowa Karolina Bączek; Prace Ziemne Zieliński Józef; PHU Hort-Wald; Bonkowska-Michalska Alina Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uługowe Krystiana; Wydawnictwo Profill Joanna Skimina; Elektro-Met Wojciech Morzyński; Niezależne Laboratorium Badawcze Stanlab; Farm-Pol Polska Kazimierz Zakurzewski; MTB Trzebińscy; Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nasza Przychodnia; Metal-plast Angelika Siemianowska; Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe Leokadia Seydak; Dudek Paragliders spółka jawna Jerzy Domański - Piotr Dudek - Dariusz Filipowicz; PIAN-PUR Młynarczyk Anna; IBIS Ltd. International Bakery Industries Spomasz.

Z puli przeznaczonej na wsparcie przedsiębiorczości dotacje otrzymały też Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie w gminie Lubiewo (na utworzenie centrum edukacyjno-wystawienniczego) oraz gmina Szubin (na działania promujące markę).

Łączna wartość wsparcia to 9,6 miliona złotych.

Tygodnik
Tucholski

KONKURS: Jak zmieniło się twoje miejsce zamieszkania dzięki środkom z RPO WK-P? Fotografie (min. 5 – max. 10) przesyłajcie na adres e-mail listy@tygodnik.pl lub na adres pocztowy redakcji, ul. Karasiewicza 3, 89-500 Tuchola do 22 października. Autor najlepszych zdjęć pojedzie wraz z osobą towarzyszącą na wycieczkę do Brukseli. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

K

Dotacje z myślą o rozwoju

Dobrze funkcjonujący sektor przedsiębiorczości to podstawa myślenia o rozwoju i pomyślnej przyszłości. Warto pozwolić mu się rozwijać i wspierać go, zwłaszcza jeśli inwestycje oznaczają także nowe miejsca pracy. Wśród beneficjentów bezzwrotnej pomocy z RPO WK-P są przedsiębiorcy z powiatów sępoleńskiego i tucholskiego.

Dotacje na rozwój i inwestycje na łączną sumę blisko 16 milionów złotych otrzymały następujące działające w tych powiatach firmy:

(powiat sępoleński) Przedsiębiorstwo Handlu Sprzętem Rolniczym AGROMA; PHU MART Tomasz Wysocki; Intkomp Krzysztof Baryła; Gabinet Kosmetyczny Marita Przybylska; Spica Zdzisław Przedsiębiorstwo Wielobranżowe ZS; Pomeranis; Stankowicz Sebastian; Fabryka Okien Krzysztopól Daniel Krzysztofek; Piekarnia-Cukiernia Kazimierz Szalewski; Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uługowe GABI-BIS;

(powiat tuchoski) MM-Cars Michał Szulczyński; ELMAL Zakład Remontowy Budownictwa Adamczewski Eliaż; Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uługowe DREWDEX Kuczmiński Andrzej, KMD Krzysztof Mikołaj Dereszzyński; Indywidualna Praktyka Stomatologiczna Cezary Pozorski; Firma Handlowa ARKO Arkadiusz Alichniewicz; Agroturystyka TINA Mariusz Wilkoński; Kompleksowa Obsługa Inwestycji Jarosław Górka; Zakład Przemysłu Drzewnego SPILMOND; Firma Handlowo-Uługowa Witold Knakowski; Mieczysław Wutkowski Zakład Drzewny; ZPHU Piotr Wutkowski; ZPHU Piotr Wutkowski; Zakład Produkcyjno-Uługowo-Handlowy Janusz Kiedrowski; Michał Malak MALMI; Zakład Usług Leśnych GROM Nikodem Górka; Drew-Kon; Heban Domy z Drewna; Firma Victoria Joanna Swinarska.

INWESTYCJE KOMUNALNE

Potężny strumień unijnych pieniędzy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich płynie na inwestycje komunalne, takie jak gospodarka wodno-kanalizacyjna, systemy ciepownicze i sanitarne w regionie. Znaczna część tej ważnej infrastruktury znajduje się pod ziemią i może być przez mieszkańców niedoceniana, gdy tymczasem zaspokaja podstawowe potrzeby i poprawia standard życia.

Największą tego typu inwestycją, o wartości ponad 5,6 miliona złotych, była **rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bystawiu** (powiat tucholski). Dzięki 3,5 miliona złotych dotacji z RPO WK-P gmina Lubiewo zbudowała w ramach tego projektu także sieć wodociągową i sanitarną oraz przepompownie ścieków z Zamarzenicy i Minikowie. W ramach dotacji z RPO WK-P w Gostycynie zrehabilitowano składowiska odpadów oraz zlikwidowano pięć dzikich wysypisk na terenie gminy.

Trzy duże inwestycje komunalne zrealizowano, dzięki dofinansowaniu z RPO WK-P, w powiecie nakielskim. Za ponad 4 miliony złotych w Kcyni zbudowano blisko 7 kilometrów sieci kanalizacji sanitarnej. Do nowej infrastruktury podłączono prawie półtora tysiąca mieszkań. Tego typu inwestycję zrealizowała także gmina Szubin, gdzie za 5,1 miliona złotych powstały 24 kilometry **kanalizacji sanitarnej** łączącej Szubin, Wolwark, Pińsko i Zalesie. Z kolei w Modrakowie (gmina Mrocza) przebudowano **stację uzdatniania wody** i rozbudowaną sieć wodno-kanalizacyjną w gminie. Zadanie pochłonęło 2,9 miliona złotych.

KONKURS: Namaluj pocztówkę przedstawiającą inwestycje realizowane dzięki RPO WK-P w twoim powiecie. Pracę wyślij do 28 października na adres e-mail razemdlaregionu@kujawsko-pomorskie.pl lub adres pocztowy Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego, Pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń z dopiskiem „pocztówka”. Autor najlepszej pojedzie na rodzinną dwudniową wycieczkę do największych atrakcji Patuk. Regulamin konkursu dostępne na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Inwestycje komunalne realizowane są także na terenie powiatu sępoleńskiego. Wielomilionowe inwestycje zrealizowały tu gminy Sępólno i Więcbork. W Sępólnie, dzięki 2,7 milionów złotych dotacji z RPO WK-P, zbudowano sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, dzięki czemu ograniczono ilość zanieczyszczeń przedostających się do gleby i wód powierzchniowych. W Więcborku, w ramach dwóch unijnych projektów, rozbudowano sieć kanalizacyjną i wodociągową, do której przyłączono ponad tysiąc mieszkań oraz budynki użyteczności publicznej. Uporządkowano także sieci komunalne w mieście oraz zmodernizowano **stację uzdatniania wody**. Obie inwestycje pochłonęły blisko 7 milionów złotych, z czego ponad 2 miliony złotych pochodzą z RPO WK-P.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.”

Samorząd województwa dofinansowuje także inwestycje komunalne służące mieszkańcom małych miejscowości w regionie. Na terenie gmin powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego zrealizowane będą 33 projekty, na które przeznaczyliśmy ponad 34 miliony złotych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Za te pieniądze gminy wybudowały bądź budują przydomowe oczyszczalnie ścieków, sieci wodociągowe oraz kanalizację sanitarną i deszczową. Samorządy rozbudowują także ujęcia i stacje uzdatniania wody. Wśród zrealizowanych zadań jest między innymi **budowa kanalizacji w Kamieniu Krajeńskim**. Z kolei na terenie gminy Kcynia trwa **budowa sieci wodociągowej w obrębie Doliny Nadnoteckiej**. Pełna lista inwestycji jest dostępna na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

DZIEDZICTWO

Samorząd województwa przeznacza od lat wielomilionowy strumień środków na ochronę zabytkowych obiektów na terenie regionu. Dzięki temu zaniedbane i niszczone dotąd zabytki na terenie powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego odzyskują dawny blask.

Marszałkowskie wsparcie trafiło między innymi na prace konserwatorskie w kościele pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Zamartem (gmina Kamień Krajeński). Od 2008 roku na remont m.in. prezbiterium i ołtarza głównego przekazano ponad 313 tysięcy złotych pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz z budżetu województwa.

Środki pochodzące z naszego RPO przeznaczone również na remont **kościółka pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kcyni**. Na ten cel przekazano prawie 190 tysięcy złotych. W pochodzącej z końca XVIII wieku świątyni udało się odrestaurować malowidła ścienne przedstawiające stacje drogi krzyżowej.

KONKURS: Jak nazywa się najważniejsze wydarzenie festiwalowe organizowane przez Filharmonię Pomorską w Bydgoszczy? Dla dwóch pierwszych osób, które 11 października o godzinie 12 zadzwonią pod numer 52 30 209 28 i prawidłowo odpowiedzą na pytanie konkursowe mamy podwójne zaproszenia do filharmonii.

Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Dzięki inwestycjom dofinansowanym przez samorząd województwa udało się przeprowadzić prace konserwatorsko-restauracyjne w prezbiterium **kościółka pod wezwaniem św. Marii Magdaleny w Wąwelnie** (gmina Sośno). Na ten cel przekazano prawie 160 tysięcy złotych z RPO WK-P.

Filharmonia Pomorska
ul. Wolności 10, 85-101 Bydgoszcz

PAŁUKI
TYGODNIK LOKALNY

K

W kościele pod wezwaniem świętego Michała Archanioła w Dąbrówce (gmina Kamień Krajeński) odrestaurowano zabytkowe stacje drogi krzyżowej.

Parafia rzymsko-katolicka pod wezwaniem Bożego Ciała w Tucholi otrzymała wsparcie finansowe na remont cmentarza parafialnego – odtworzenie bram i ogrodzenia. Prace te będą kontynuowane.

W gminie Lubiewo dzięki prawie 150 tysiącom dotacji odrestaurowano ołtarz boczny w **kościółce Świętego Wawrzyńca w Bystawiu**.

Dotację przekazaliśmy na prace remontowe kościoła Niepokalanego Serca Maryi w Sońnie. W neogotyckiej świątyni na prace konserwatorskie, obejmujące głównie wymianę posadzek oraz renowację elewacji, przekazaliśmy ponad 170 tysięcy złotych z naszego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wsparliśmy prace remontowe w **kościółce Podwyższenia Krzyża w Cekcynie**. Ponad 115 tysięcy złotych (z naszego Regionalnego Programu Operacyjnego i budżetu województwa) umożliwiły przeprowadzenie prac konserwatorsko-restauracyjnych elewacji frontowej świątyni wraz z zabytkową wieżą.

Wyposażona w specjalistyczny sprzęt **astro baza Kopernik** powstała przy Zespole Szkół w Gostycynie. Obserwatorium astronomiczne sprawdza się w nauce przedmiotów ścisłych, jest też atrakcją dla mieszkańców, którzy mogą spojrzeć w niebo za pomocą nowoczesnych narzędzi. Koszt budowy i zakupu wyposażenia obserwatorium to około 300 tysięcy złotych.

Zakończono prace termomodernizacyjne w budynku szkoły podstawowej w Kołaczkowie (gmina Szubin), Zespole Szkół Ogólnokształcących w Tucholi oraz szkołach na terenie powiatu sępoleńskiego: zespołach szkół nr 1, 2, 3 w Sępólnie Krajeńskim, Zespole Szkół Centrum Edukacyjnego i Liceum Ogólnokształcącym w Więcborku. Wymienione zostały okna i drzwi, docieplone ściany, podłogi, poprawiła się też estetyka wyremontowanych obiektów.

– Dofinansowanie z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich pozwoliło nam zakupić sprzęt do Multimedialnego Centrum Informacji. Korzystają z niego zarówno dzieci, jak i dorośli. Tak nowoczesny sprzęt daje nam możliwość aktywizacji także starszych mieszkańców. W Centrum organizujemy też kursy językowe. Wolontariusze uczą mieszkańców angielskiego i francuskiego.

Grażyna Kędzierska, dyrektor Biblioteki Publicznej im. Jarostawa Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim

Od wysokiego poziomu edukacji i dostępu do innowacyjnego sprzętu zależy przyszłość najmłodszych mieszkańców naszego regionu. We współpracy z samorządami lokalnymi wyposażyliśmy klasy pierwsze, drugie i trzecie szkół podstawowych w **tablice interaktywne**. Na ten cel przekazano prawie 2,5 miliona złotych. Lista samorządów, do których trafiły tablice interaktywne, dostępna jest na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Co roku uzdolnionym uczniom gimnazjów i szkół podstawowych z regionu wypłacamy stypendia w ramach programu „Zdolni na start”. Wspieranie rozwoju młodzieży, dla której trudna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym, w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych – to nasz cel. Stypendia, w latach 2008-2012, otrzymało blisko 100 uczniów z powiatu nakielskiego, sępoleńskiego, tucholskiego. Pełna lista stypendystów na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

KONKURS: Jak Program Operacyjny Kapitał Ludzki pomaga najmłodszym? Autor najciekawszego opisu zostanie zaproszony wraz z osobą towarzyszącą na obiad z marszałkiem Piotrem Całbeckim. Prace prosimy przesyłać do 16 października na adres e-mail razemdlaregionu@kujawsko-pomorskie.pl lub pocztowy Biuro Prasowe Urzędu Marszałkowskiego, Pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

30 sierpnia oddano do użytku gimnazjum w **Cekcynie**, w którym naukę rozpoczęło prawie 300 uczniów.

W szkole w Lubiewie utworzono pracownię fizyczno-chemiczną oraz doposażono multimedialno-językową. W **Bystawiu** naukę najmłodszych uczniów wspomaga interaktywny stolik dydaktyczny.

Dzięki wyposażeniu pracowni komputerowej w Szkole Podstawowej im. mjr Henryka Sucharskiego w Sadkach (powiat nakielski) uczniowie przy pomocy specjalistycznego oprogramowania rozwijają swoje talenty na zajęciach plastycznych, matematycznych i przyrodniczych. Projekt zrealizowano dzięki wsparciu z Regionalnego Programu Operacyjnego w kwocie ponad 50 tysięcy złotych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W powiecie tucholskim zakupiono sprzęt do pracowni architektury krajobrazu w Zespole Szkół Licealnych i Agrotechnicznych im. Leona Janty-Połczyńskiego oraz do laboratorium symulacji firmy logistycznej i pracowni handlowo-informatycznej w **Zespole Szkół Licealnych i Technicznych im. Ziemi Tucholskiej**. Z nowej infrastruktury dydaktycznej korzysta ponad 300 uczniów, kwota dofinansowania wyniosła ponad 150 tysięcy złotych.

Projekt „**Maluch w przedszkolu**” został dofinansowany w kwocie niemal 400 tysięcy złotych. Więcej na temat projektów zrealizowanych w powiatach nakielskim, sępoleńskim i tucholskim w ramach programu PO KL na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

INWESTYCJE SPOŁECZNE

Środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będące w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego, pozwoliły na utworzenie w Tucholi siódmego Zakładu Aktywności Zawodowej w regionie. Na prace remontowe i budowlane przekazaliśmy 1,5 miliona złotych. W nowym ZAZ-ie prowadzonym przez powiat tucholski powstanie 35 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. Placówka będzie się specjalizować w usługach gastronomicznych, krawieckich, poprowadzi też centrum konferencyjno-szkoleniowe z miejscami noclegowymi i siłownią.

Będące w naszej dyspozycji środki z PFRON (ok. 1,2 mln złotych) przeznaczyliśmy na adaptację do potrzeb osób niepełnosprawnych placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych działających w powiatach nakielskim, tucholskim i sępoleńskim. Pełna lista przedsięwzięć dostępna jest na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Modernizację ośrodków działających w sferze pomocy i opieki społecznej umożliwiły również środki Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Gmina Szubinie otrzymała ponad 822 tysięcy złotych na przebudowę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szubinie. Trzykondygnacyjny budynek gruntownie wyremontowano i dostosowano do potrzeb podopiecznych. W powiecie sępoleńskim budynek byłej szkoły w Małej Cerkwicy rozbudowano i zaadaptowano na placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Nowo powstały ośrodek wraz z działającą już placówką w Więcborku mogą przyjąć prawie wszystkie dzieci z powiatu sępoleńskiego wymagające stałej opieki. Dofinansowanie z RPO pozwoliło też na przeprowadzenie termomodernizacji budynków Domu Dziecka w Tucholi oraz **Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej** (powiat tucholski).

Dzięki dofinansowaniu z RPO wyremontowano i ocieplono budynek **Domu Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim**.

– Dzięki środkom z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego udało nam się przeprowadzić termomodernizację budynku, wyremontowaliśmy także schody wejściowe z obu stron. Środki posłużyły także na remont obiektu. Ta inwestycja była niezbędna, dzięki wymianie systemu ogrzewania zaobserwowaliśmy dużą oszczędność energii. Z remontu schodów korzystają także osoby niepełnosprawne – wybudowane dla nich specjalne podjazdy.

Izabela Fröhlke-Zalewska, dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Powiaty tucholski, nakielski i sępoleński skorzystały też z potężnego strumienia środków z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. To ponad 102 miliony złotych, które przeznaczono m.in. na doradztwo zawodowe, kursy, warsztaty i inne formy podnoszenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych. Beneficjentami wsparcia były m.in. osoby poszukujące pracy i wykluczone społecznie oraz zakładające działalność gospodarczą. Udział w takich projektach jak „Czas na zmiany”, „Otwarta furтка” czy „Strefa aktywnych” pozwolił im uzyskać nowe umiejętności i kwalifikacje zawodowe oraz zwiększyć szanse na znalezienie pracy. Środki PO KL zostały też dzieciom i młodzieży – dzięki nim zrealizowano projekty edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne i utworzono nowe przedszkola. Listy projektów zrealizowanych dzięki funduszom PO KL dostępne są na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Uczestnicząc w projekcie „Akademia umiejętności” 45 mieszkańców powiatu sępoleńskiego podniosło swoje kwalifikacje zawodowe.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Dotacjami z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dysponuje również Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Instytucja ta rozdysponowała ponad 30 miliony złotych na projekty konkursowe zrealizowane na terenie powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego. Łącznie na tych terenach zrealizowano ponad 50 przedsięwzięć z zakresu integracji społecznej, aktywizacji i re kwalifikacji zawodowej. Ich lista jest dostępna na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

BEZPIECZEŃSTWO MIESZKAŃCÓW

Każdego roku Urząd Marszałkowski pomaga w zakupach wyposażenia dla kujawsko-pomorskich strażaków. Od kilku lat wsparcie, przede wszystkim w postaci zakupu umundurowania i sprzętu ratowniczego, otrzymują strażacy Ochotniczej Straży Pożarnej z powiatów nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego.

W 2012 roku, w ramach projektu finansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego „Ludziom na ratunek”, zestawy narzędzi trafiły do OSP w Mroczy (powiat nakielski) i Sypniewie (powiat sępoleński). Ratownicze motopompy otrzymali strażacy z Kęsowa (powiat tucholski) i Sośna (powiat sępoleński). Pełna lista dotacji dla OSP na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

– W 2011 roku w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki realizowaliśmy projekt „Inicjatywa lokalna szansą poprawy bezpieczeństwa i skuteczności działań”. Pozyskane środki przeznaczyliśmy na przeszkolenie strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz obsługi mechanicznych pił spalinowych. Za pieniądze przekazane komendzie z RPO WK-P zakupiliśmy też sprzęt specjalistyczny dla jednostek OSP w naszym powiecie.
Bryg. Roman Kłos, komendant powiatowy PSP w Nakle nad Notecią

Urząd Marszałkowski wspólnie z Kujawsko-Pomorskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych we Włocławku przeznaczył w ostatnich latach 35 milionów złotych na utrzymanie i konserwację urządzeń melioracyjnych oraz prace inwestycyjne w powiatach nakielskim, sępoleńskim i tucholskim.

W ciągu kilku lat przeprowadzono roboty melioracyjne na blisko 600 kilometrach cieków wodnych. Na terenie gminy Szubin przeprowadzono, za ponad 10 milionów złotych, inwestycje służące regulacji rzeki Gąsawki (wzmocniono koryta rzeki, zmodernizowano jazy i wyremontowano stopnie korekcyjne). W powiecie sępoleńskim przebudowano między innymi pompownię w Szynwałdzie (gmina Sośno). Za ponad 3,37 miliona złotych przeprowadzono regulację kilku kilometrów koryta rzek Orli. Na terenie gminy Tuchola uregulowano blisko 10 kilometrów Wielkiego Kanatu Brdy. Prace pochłonęły 6,9 miliona złotych.

Samorząd województwa przekazuje też środki na ratownictwo wodne oraz na zapewnienie bezpieczeństwa osób wypoczywających nad rzekami i jeziorami. Pieniądze trafiają do Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Latem ratownicy WOPR pełnili dyżury na Zalewie Koronowskim w stacji Wielonek (gmina Lubiewo). Dzięki dotacjom z budżetu województwa, WOPR zabezpiecza także wodne imprezy sportowe, organizuje pokazy ratownictwa czy przedsięwzięcia prewencyjne dla mieszkańców.

W ramach modułu **e-Zdrowie** w szpitalach zostaną wdrożone systemy pozwalające na prowadzenie elektronicznej dokumentacji medycznej pacjentów. Dzięki nim możliwe będzie utrzymanie jednolitych, wysokich standardów obsługi oraz zredukowanie kosztów leczenia. Pacjenci nie będą musieli przynosić papierowej dokumentacji, unikną też niepotrzebnej diagnostyki. Partnerami projektu współfinansowanego z RPO WK-P są: Szpital Powiatowy w Tucholi, Nowy Szpital w Nakle i Szubinie oraz Szpital Powiatowy im. dr. Adama Gacy i dr. Józefa Łaskiego w Więcborku.

Urząd Marszałkowski inwestuje w ramach projektu „**e-Uslugi – e-Organizacja pakiet rozwiązań informatycznych dla jednostek organizacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego**” w multimedialne rozwiązania dla szkół podstawowych. Dotychczas do szkół na tym obszarze trafiły 263 **tablice interaktywne** dla klas I-III (więcej na ten temat piszemy na stronie 24). Obecnie trwa przygotowanie do kolejnego etapu wyposażania w tablice interaktywne klas IV-VI szkół podstawowych.

W ramach projektu „Infostrada Kujaw i Pomorza”, w którym biorą udział wszystkie samorządy powiatu nakielskiego, sępoleńskiego oraz tucholskiego nastąpi ułatwienie kontaktu obywatela z urzędem i usprawnienie obiegu dokumentów w urzędach. System informacji przestrzennej, będący elementem projektu, oznacza dla wszystkich mieszkańców województwa dostęp do szeregu ważnych informacji, np. związanych z zakupem ziemi czy budową domu. Projekt jest dotowany z RPO WK-P.

KONKURS: W którym roku zainaugurowano Jazz Od Nowa Festiwal odbywający się w Toruniu? Dla trzech pierwszych osób, które w dniu 24 października o godzinie 11 zadzwonią pod numer 52 30 209 28 i prawidłowo odpowiedzą na pytanie konkursowe mamy zaproszenia na przyszłoroczny festiwal. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

PAŁUKI
TYGODNIK LOKALNY

K

JAZZ Od Nowa
Festiwal

SPORT

Samorząd województwa wspiera realizację inwestycji związanych z rozbudową bazy sportowej na terenie powiatów: nakielskiego, sępoleńskiego i tucholskiego. Priorytetem jest budowa tych obiektów, których na sportowej mapie regionu najbardziej brakuje. Urząd Marszałkowski kieruje na ten cel środki naszego Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, budżetu województwa oraz ministerialnego Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

W Nakle nad Notecią, dzięki przekazanym dotacjom, funkcjonuje nowoczesna **kryta pływalnia „Naquarius”**. Obiekt, którego budowa kosztowała prawie 18 milionów złotych, składa się z basenu sportowego o długości 400 metrów kwadratowych oraz basenu rekreacyjnego – 60 metrów kwadratowych. Dzieci mogą także korzystać ze zlokalizowanej w zewnętrznej części pływalni zjeżdżalni o długości 77 metrów. Dla dorosłych przygotowano jacuzzi i saunę.

Dzięki dofinansowaniu możliwa była budowa **Krajna Areny w Sępólnie Krajeńskim**. Nowoczesny obiekt powstały przy stadionie składa się z hali sportowej, która przystosowana jest do gry w piłkę ręczną, koszykówkę, siatkówkę i tenisa. Hala wyposażona jest także w trzytorową ściankę wspinaczkową oraz salę fitness. W kompleksie powstały też pomieszczenia odnowy biologicznej z saunami, jacuzzi i kąpielnią relaksacyjną. Budowa hali to jedna z inwestycji kluczowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, na który przekazano ponad 14-milionowe wsparcie z Urzędu Marszałkowskiego.

KONKURS: W którym roku zainaugurowano działalność Ośrodka Chopinowskiego w Szafarni? Dla dwóch pierwszych osób, które 8 października o godzinie 11 zadzwonią pod numer 52 386 06 66 i prawidłowo odpowiedzą na pytanie konkursowe, mamy podwójne wejściówki do ośrodka. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Przy wsparciu samorządu wojewódzkiego powstała **nowoczesna hala sportowa w Ceczyknie**. Obiekt połączony jest z nowym budynkiem gimnazjum i składa się z pełnomiarowej hali sportowej, sali korekcyjnej, siłowni oraz zaplecza sanitarnego i szatni.

KONKURS: Dla 16 osób, które od 1 do 7 października do godziny 10 wyślą sms pod numer 7148 w treści wpisując: RCH.Imię i Nazwisko.Miejscowość mamy wejściówki do Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku, Muzeum Stanisława Noakowskiego w Nieszawie, Skansenu Etnograficznego w Kłóbce i Teatru Wilama Horzycy w Toruniu. Laureaci zostaną wyłonieni w drodze losowania. Regulamin konkursu dostępny na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Samorząd województwa kujawsko-pomorskiego współfinansował program „**Moje Boisko – Orlik 2012**”, w ramach którego w naszym regionie powstały boiska sportowe. Podczas pięciu edycji programu zbudowano: 6 „orlików” na terenie powiatu nakielskiego oraz po 9 w powiatach: sępoleńskim i tucholskim. Pełna lista „orlików” na terenie tych powiatów dostępna jest na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlaregionu

Wydawca: Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego.
Kontakt: Urząd Marszałkowski Województwa
Kujawsko-Pomorskiego,
87-100 Toruń, pl. Teatralny 2
www.kujawsko-pomorskie.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY
Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2007-2013.

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Mój region w Europie